

2020-10-02

Landsbygdsminister
Jennie Nilsson
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Säkerställ medlemsländers rätt att införa och behålla förbud mot slakt utan bedövning

Vi vill uppmärksamma dig på den kommande domen i EU-domstolen, ärendenummer [C-336/19](#), om slakt utan bedövning. Medlemsländernas lagliga rätt att förbjuda slakt utan bedövning är vad som står på spel. Det är troligt att EU-domstolen kommer att ta upp det här ärendet redan i mitten av oktober 2020.

Domstolens generaladvokat Gerard Hogan har redan uttryckt [sin ståndpunkt](#) till domstolen. Han menar att enligt EU:s slaktförordning 1099/2009, har medlemsländer inte rätt att förbjuda slakt utan bedövning. I bilagan till den här skrivelsen förklarar vi på vilket sätt generaladvokatens åsikt inte går i linje med lagstiftningen.

Trots att generaladvokatens uppfattning saknar lagligt stöd, finns en risk att domstolen ändå kommer att döma i enlighet med ståndpunkten som generaladvokaten uttryckt.

Vi uppmanar dig att kontakta Sveriges företrädare vid EU-domstolen för att påminna om och poängtera att enligt EU-lagstiftningen har medlemsländer laglig rätt att förbjuda slakt utan bedövning, oavsett i vilket sammanhang slakten sker.

I Sverige har slakt utan bedövning varit förbjudet sedan 1937. Krav på bedövning innan avblodning är mycket viktigt av djurskyddsskäl. Bedövningen, om den utförs korrekt så att djuret förlorar medvetandet snabbt och det inte återkommer innan djuret är dött, minskar djurs lidande i samband med slakt. Avblodning utan föregående bedövning innebär ett stort och utdraget lidande, liksom hanteringen innan avblodningen (fixering och snittläggning).

Det är viktigt att komma ihåg att slakt utan bedövning inte är detsamma som religiös slakt. Begreppet religiös slakt används ofta när det som egentligen avses är slakt utan bedövning. Halalslakt kan ske med bedövning, och en stor del av den slakt som sker utan bedövning i andra länder är inte halalslakt utan kött från konventionell slakt som säljs utan särskild märkning. Halalslakt förekommer och är tillåtet i Sverige, men inte slakt utan bedövning. Halalslakt i Sverige och på många andra platser sker med bedövning och skiljer sig inte djurskyddsmässigt från annan slakt. Inom exempelvis muslimska samfund i Sverige finns ett [starkt stöd för bedövning](#). Det finns en stor acceptans för bedövningsmetoder, hos religiösa

samfund, även utanför EU. Se till exempel den [deklaration](#) från 2019 av Ismailaga Cemaati, den största muslimska gruppen i Turkiet, där det framförs att bedövning av djur innan slakt är accepterat och kan klassas som halal.

I Sverige ser vi att djurskyddslagstiftningen kan ta hänsyn till både djurens behov och religionsfriheten, samtidigt. **Vi uppmanar dig att säkerställa att det svenska förbudet mot slakt utan bedövning behålls, liksom möjligheten för andra länder att införa liknande förbud.**

Benny Andersson
Verksamhetschef
Djurens Rätt

Åsa Hagelstedt
Generalsekreterare
Djurskyddet Sverige

Johan Beck-Friis
Generalsekreterare
Svenska Djurskyddsföreningen

Bilaga

Generaladvokat Hogan menar att EU-domstolen ska besluta att medlemsländer inte får förhindra slakt utan bedövning eller reversibel bedövning, vid religiös slakt. Det menar han trots att en medlemsstats legitimitet att införa förbud mot slakt utan bedövning, liksom att tillåta reversibel bedövning, anges av EUs slaktförordning 1099/2009.

Enligt slaktförordningen (1099/2009), artikel 26, paragraf 2 har medlemsstaterna rätt att *inte* implementera undantaget från kravet på obligatorisk bedövning (undantaget fastställs i samma förordning, artikel 4.4) genom att anta nationella regler som “syftar till att säkerställa ett mer omfattande skydd av djur vid tidpunkten för avlivning än det som fastställs i denna förordning [...] (c) Slakt av djur och därmed sammanhängande verksamhet i enlighet med artikel 4.4”.

Denna tolkning av artikel 26 bekräftas av artikel 26.4 (1099/2009) som säger att en medlemsstat “inte får förbjuda eller hindra att produkter av animaliskt ursprung, vilka framställts av djur som avlivats i en annan medlemsstat, sätts i omlopp inom sitt territorium med motiveringen att de berörda djuren inte har avlivats i enlighet med sina nationella bestämmelser som syftar till ett mer omfattande skydd av djur vid tidpunkten för avlivning”. **Om EUs lagstiftare skulle ha ansett att medlemsländer inte ska ha rätt att förbjuda slakt utan bedövning, i enlighet med artikel 26.2, skulle aldrig artikel 26.4 ha fastställts.**

Konsumenter som önskar köpa kött från djur som slaktats utan föregående bedövning kan fortfarande göra det i alla medlemsländer, oavsett de nationella regler som gäller för slakt utan bedövning.

EU-domstolen har vid tidigare tillfälle ombetts att avgöra en fråga gällande slakt utan bedövning. I det fallet (C-497/17) var slutsatsen att särskilda slaktmetoder som föreskrivs av religiösa skäl och som utförs utan bedövning, inte är likvärdiga med (när det gäller hög nivå av djurskydd vid slakt) att slaktas med bedövning vilket i princip krävs av EU-lagstiftningen (“particular methods of slaughter prescribed by religious rites that are carried out without pre-stunning are not tantamount, in terms of serving a high level of animal welfare at the time of killing, to slaughter with pre-stunning which is, in principle, required by EU law”).

Med hänsyn till slaktförordningens artikel 26, paragraf 2 och 4, kan ett förbud mot slakt utan bedövning införas lagligt av medlemsstater som önskar att säkerställa ett mer omfattande djurskydd vid slakt, också vid så kallad religiös slakt.